finnfund

# Muistio

Jaakko Kangasniemi, toimitusjohtaja

11.11.2021
Lausunto

**Kehityspolitiikan ylivaalikautinen selonteko**

Asiantuntijalausunto ulkoasiainvaliokunnalle

**Laina- ja sijoitusmuotoinen kehitysrahoitus kestävän kehityksen vauhdittajana**

Kehityspolitiikan ylivaalikautinen selonteko tarjoaa tarpeellisen läpileikkauksen Suomen kehityspolitiikan suuntaviivoihin ja antaa meille toimijoille tärkeitä suuntaviivoja myös oman toimintamme kehittämiseen. On hienoa, että suuntaviivat on **laadittu laajalla yhteistyöllä, ovat ylivaalikautisia sekä vahvistavat Suomen sitoutumisen kehitysyhteistyörahoituksen asteittaiseen kasvattamiseen.**

Suomen julkista kehitysrahoitusta annetaan sekä avustusmuotoisena että laina- ja sijoitusmuotoisena tukena. Myös jälkimmäisellä rahoitusmuodolla tavoitellaan Suomen kehityspolitiikan tavoitteiden mukaisia kehitysvaikutuksia, mahdollisimman kestävästi. Tuotto-odotus varmistaa rahoituksen kohdistumisen elinkelpoisiin yrityksiin ja kestäviin kehitysvaikutuksiin sekä edesauttaa varojen käyttöä uusin sijoituksiin ja lainoihin.

Laina- ja sijoitusmuotoisella tuella on mahdollista edistää suomalaista lisäarvoa ja hyödyntää suomalaista osaamista sekä ennen kaikkea mahdollistaa kestävän kehityksen investointeja ja hankkeita siellä, missä ne eivät muuten käynnistyisi.

**On selvää, ettei Agenda 2030:n kestävän kehityksen tavoitteita voida saavuttaa ilman yksityistä sektoria**. Kehitysmaiden on arvioitu tarvitsevan uusia investointeja jopa 4 000 miljardin Yhdysvaltain dollarin verran. Finnfund on Suomen valtion yksi työkalu tämän rahoituksen mobilisoimiseen.

**Finnfundin rooli suomalaisena kehitysrahoittajana**

Finnfund on keskeinen suomalaistoimija ja varteenotettava kansainvälinen toimija julkisen laina- ja sijoitusmuotoisen kehitysyhteistyörahoituksen toteuttamisessa ja sen edistämisessä, että myös muita rahoittajia saadaan mukaan kestävän kehityksen investointeihin.

Jokaisella investoinnilla on kolme kriteeriä, joiden toteutumista arvioidaan ennen sijoituspäätöstä sekä seurataan koko sijoituksen ajan**: taloudellinen kannattavuus, vastuullisuus sekä vaikuttavuus.** Finnfund tukee yhtiön kehittymistä, ja esimerkiksi lainaerien maksatukset voidaan sitoa vastuullisuussuunnitelman etenemiseen.

Finnfund noudattaa toiminnassaan Suomen kehityspolitiikan linjauksia, **painottaen ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä tasa-arvoa ja erityisesti naisten ja tyttöjen aseman parantamista.** Vuonna 2019 myönnetty 210 miljoonan euron finanssisijoituslaina on kokonaisuudessaan varattu jo tehtyihin sijoituspäätöksiin, jotka kohdistuvat asetettujen tavoitteiden mukaisesti ilmasto-hankkeisiin sekä sukupuolten tasa-arvoa edistäviin hankkeisiin.

Finnfund on kansainvälisen, tasa-arvosijoittamista edistävän 2xChallenge-aloitteen perustajajäsen. **Jokainen investointimme arvioidaan sen osalta, miten hyvin se edistää naisten ja tyttöjen oikeuksia**. Vastaavasti jokaisen investoinnin ilmastovaikutuksia arvioidaan osana investointipäätöstä sekä seurataan investoinnin elinkaaren ajan.

**Finnfund raportoi keväällä olevansa maailman ensimmäinen kehitysrahoittaja, jonka portfolio on hiilinettonegatiivinen** eli Finnfundin sijoitussalkku sitoo enemmän hiiltä kuin se tuottaa. Tämä on erityisesti Finnfundin pitkäaikaisten metsäsijoitusten ansiota. Finnfund julkisti heinäkuussa myös ilmasto- ja energialinjauksen, jossa se sitoutuu muun muassa tekemään miljardin euron arvosta uusia ilmastosijoituksia vuoteen 2030 mennessä sekä pitämään sijoitussalkkunsa hiilinettonegatiivisena. Tällä hetkellä 51 % Finnfundin rahoituksesta kohdistuu ilmastonmuutoksen hillintään tai/ja siihen sopeutumiseen.

**Finnfund on merkittävä kestävän metsätalouden edistäjä kehitysmaissa**. Glasgow'n COP26-ilmastokokouksen yhteydessä olemme julkistaneet useita ilmastotoimia ja erityisesti vastuulliseen metsätalouteen liittyviä aloitteita:

- käynnistimme kolmen muun sijoittajan kanssa aloitteen, jonka tavoitteena on sijoittaa 500 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria kestävään metsätalouteen Saharan eteläpuolisessa Afrikassa 3-5 vuoden aikana;
- liityimme perustajajäsenenä mukaan Yhdysvaltojen ilmastoerityislähettiläs John Kerryn johdolla perustettuun The Forest Investor Club -yhteisöön, jonka tavoitteena on vauhdittaa investointeja kestävään metsätalouteen;
- liityimme mukaan kehitysrahoittajien Adaptation & Resilience Investors Collaborative -aloitteeseen, jonka tavoitteena on kanavoida merkittävästi lisää rahoitusta ilmastomuutokseen sopeutumisen ja ilmastokestävyyden vahvistamiselle kehittyvissä maissa.

**Finnfund tulee jatkossakin panostamaan Afrikkaan ja köyhimpiin maihin**. Viime vuonna Finnfundin tekemistä sijoituspäätöksistä yli puolet kohdistui Afrikkaan, 97 % sijoituksista tehtiin kolmeen köyhimpään OECD DAC-luokkaan ja 42 % kaikkein köyhimpiin LDC-maihin. Pyrimme aktiivisesti investoimaan myös hauraisiin maihin/alueille. Finnfund kasvattaa tulevaisuudessa myös organisaationsa läsnäoloa Afrikassa.

Finnfundilla on viisi päätoimialaa: **uusiutuva energia, kestävä metsätalous, kestävä maatalous, rahoituslaitokset** sekä uusimpana, tänä vuonna mukaan otettu **digitaalinen infrastruktuuri ja ratkaisut.** Jälkimmäinen huomioitiin myös lokakuussa Washingtonissa, kun ministeri Skinnari allekirjoitti Suomen ja Yhdysvaltojen välisen aiesopimuksen tavoitteena edistää digitalisaatiota kehittyvissä maissa.

## Hyviä työpaikkoja ja osaamista kehitysmaihin

Selonteko tuo hyvin esiin sen, että etenkin väestönkasvun ollessa talouskasvua nopeampaa hyvinvoinnin ja kestävän kehityksen varmistaminen on erittäin vaikeaa. Esimerkiksi Afrikassa työmarkkinoille tulee arvioiden mukaan vuosittain 10-12 miljoona nuorta vuosittain. Nämä nuoret tarvitsevat työpaikkoja ja elämisen edellytyksiä.

Koronapandemia on vaikeuttanut tilannetta entisestään: viime vuonna ruokaturva ja muut elämisen ehdot heikkenivät vuonna Afrikassa ensimmäistä kerran vuosikymmeniin. Köyhillä mailla ei ole mahdollisuutta tukea kansalaisiaan ja yrityksiään rikkaissa maiden tavoin. Kun yksityinen sektori vastaa noin 90 % kehittyvien maiden työpaikoista, hyvien työpaikkojen merkitys korostuu.

Monessa Afrikan maassa myönteiset kehityskulut ovat pysähtyneet tai ottaneet takapakkia: Esimerkiksi valuuttatulot ovat ehtyneet turismin vähenemisen myötä. Monien maiden (kuten Sambia, Kenia ja Ghana) velkaantuminen on pahentunut entisestään. Samalla sisäisten konfliktien eskaloituminen ja Etiopian sisällissodan kaltaiset akuutit

kriisit luovat inhimillistä hätää, tuovat takapakkia kehitykselle sekä lisäävät painetta siirtolaisuudelle.

Nähtävissä onkin kaupallisten rahoittajien vetäytymistä ja riskinottohalun vähenemistä. **Koronapandemia ja viimeaikaiset tapahtumat ovat korostanut Finnfundin kaltaisten pitkäjänteisten, kestävää ja vastuullista yritystoimintaa vahvistavien rahoittajien merkitystä.**

Finnfundin rahoitus kohdistuu aina kehitysmaissa toimiviin yksityisiin yrityksiin, jotka tuottavat työpaikkoja ja hyvinvointia kohdemaissaan. Työpaikkojen laatua arvioidaan ja seurataan esimerkiksi suhteessa Maailmanpankkiryhmään kuuluvan IFC:n vastuullisuusstandardeihin (ns. performance standards) sekä Finnfundin oman ihmisoikeuslinjaukseen. Finnfund tekee myös yhteistyötä eri asiantuntijatahojen kuten kansalaisjärjestöjen kanssa.

**Finnfundiin kohdistetut valtion varat eivät kulu vaan lisääntyvät**

Suomen kehitysyhteistyövaroja on ohjattu Finnfundiin viime vuosina pääasiassa finanssisijoituksina, eli korollisina lainoina. Finnfund sijoittaa lainatun pääoman taloudellisesti kannattaviin, vastuullisiin ja kehitysvaikutuksia tuot-taviin investointeihin kohdemaissa, ja maksaa valtiolle korkoa lainastaan.

Keskeistä on myös, että jo saavutetut kehitysvaikutukset säilyvät myös rahoituksen päättymisen jälkeen. **Vastuullisiin, vaikuttaviin ja kannattaviin yrityksiin sijoittamalla varmistetaan, että sijoituskohde ei jää riippuvaiseksi kehitysavusta, vaan pystyy tuottamaan kehitysvaikutuksia myös sijoituksen päätyttyä.**

Kehitysvaikutukset ovat Finnfundin työn tärkein tulos. Finnfund arvioi investointiensa vaikutukset rahoitettuihin yrityksiin, niiden sidosryhmiin ja ympäröi-vään yhteiskuntaan sekä seuraa vaikutuksia niin hankekohtaisesti kuin vuosittain koko portfolion tasolla. Vaikuttavuustyötä ohjaavat vaikuttavuussijoittamisen parhaat kansainväliset periaatteet, *Operating Principles for Impact Management*, jotka Finnfund allekirjoitti ensimmäisten joukossa.

Vuonna 2019 Finnfundin sijoituskohteet muun muassa:

- tarjosivat 82 000 suoraa työpaikkaa, joista ainakin 35 % naisille;
- tuottivat puhtaampaa energiaa 8 200 GWh, mikä vastaa lähes 16 miljoonan ihmisen kulutusta kohdemaissa;
- myönsivät 5,2 miljoonaa mikro- ja pienyrityslainaa, joista 65% naisille;
- tuottivat ruokaa kattamaan yli 520 000 ihmisen päivittäisen kaloritarpeen.

**Valtion rahoitus Finnfundille mahdollistaa kokoaan suuremman rahoituksen kestävään kehitykseen.** Valtion pääomituksen tuella Finnfund pystyy ohjaamaan myös yksityistä pääomaa kehittyviin maihin esimerkiksi laskemalla liikkeelle yksityisiä joukkovelkakirjoja ja tarjoamalla suomalaisille sijoittajille kanssasijoitusmahdollisuuksia. Finnfund on myös perustanut OP Ryhmän kanssa Suomen ensimmäisen kehittyville markkinoille sijoittavan vaikuttavuusrahaston OP Finnfund Global Impact Fund I:n. Koska Finnfund tekee sijoituksia osittain yksityisellä rahoituksella, yhtiön raportoima **kumulatiivinen kehitysapu (ODA) ylittää valtiolta saadun rahoituksen**.

Lisäksi Finnfund pystyy rahoituksellaan ja osaamisellaan vahvistamaan kehitysmaiden yritysten kasvua ja kehitystä niin, että ne ovat entistä kiinnostavampia sijoituskohteita jatkossa myös puhtaasti kaupalliselle rahoitukselle. Tämä mahdollistaa sekä toiminnan että sen tuottamien kehitysvaikutusten laajenemisen myös tulevaisuudessa.

Lisätietoa Finnfundista kotisivuillamme www.finnfund.fi sekä vuosikertomuksessamme.